

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
Factors Affecting the Efficiency of Academic Administration of
Schools under the Sukhothai Secondary Education Service Area Office

รุจิรา พินิจ¹ ชัชภุมิ สีชมภู² พิมพกา ธรรมสิทธิ์³

Ruchira Pinit, Chatphum Sichomphoo, Phimphaka Thammasit

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 71 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 216 คน รวมรวม 287 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้านได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.845 และสัมประสิทธิ์การถดถอย (R²) เท่ากับ 0.715 หรือมีอำนาจการทำนายร้อยละ 71.50

Received: 2023-05-31 Revised: 2023-06-11 Accepted: 2023-06-12

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Kimeery_lovely@hotmail.com

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. e-mail: Chatphum.Sri@live.uru.ac.th

³ อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. e-mail: Phimphaka@live.uru.ac.th

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยที่ส่งผล ; ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to study the level of academic administration factors. Academic management efficiency level and factors affecting academic administration efficiency of schools under the Sukhothai Secondary Educational Service Area Office. The population used in this research was 71 school administrators, teachers in charge of academic department. There were 216 teachers and subject head teachers, totaling 287 people. The research tools were questionnaires. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation. Pearson correlation coefficient and multiple regression analysis were used. The results showed that the level of academic administration factors of schools under the Sukhothai Secondary Educational Service Area Office were overall at a high level. The level of overall academic administration efficiency was at a high level. The relationship between the factors had a positive relationship with statistical significance at the .05 level. budget factor teacher factor and educational personnel Factors relating to parents, communities and stakeholders and information media factors for education affecting the efficiency of academic administration Statistically significant at the .05 level. The correlation coefficient (R) was 0.845 and the predictive coefficient (R²) was 0.715 or had a predictive power of 71.50%.

Keywords: Affecting factors; efficiency of academic administration; secondary school

บทนำ (Introduction)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเน้นให้เด็กเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม ด้วยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นสหวิทยาการเพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการของผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด รวมถึงการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน

บรรลุลจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานและประสิทธิภาพการบริหารงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับกมลวรรณ ปานเมือง (2563) ที่กล่าวว่า การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จต้องตระหนักว่าหัวใจของการจัดการศึกษาคือผู้เรียน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจะเกิดประสิทธิผลได้ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจะทราบและเข้าใจเป็นอย่างดี การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ งานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใดก็ตาม การดำเนินงานวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

จากสภาพการณ์การศึกษาในปัจจุบันพบว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหาหลายประการ ประกอบด้วย การขาดการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและสิ่งเรียนรู้ใหม่ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ขาดการบริหารงานนิเทศอย่างเป็นระบบ ขาดการกำกับ ติดตามผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวทางการศึกษา (นงนุช อินทรโคกสูง, 2565) ผู้บริหารและครูขาดการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาของชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น และผู้ขาดการสนับสนุนให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งผลิตและให้บริการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาแก่ครู (ภัทรารมณ ค้ายแก้ว, 2561) ครูวัดผลประเมินผลผู้เรียนไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูยังไม่สามารถนำกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนและนักเรียนขาดวิสัยทัศน์ และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่รองรับการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน โรงเรียนขาดการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ การจัดทำตารางการใช้และตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ (สุกัญญา นิมพันธ์ , 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตสุโขทัย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมีจำนวนโรงเรียนมัธยมทั้งหมด 27 โรงเรียน ประกอบไปด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 7 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 10 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดเล็ก 7 โรงเรียน จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่าส่วนใหญ่มีการบริหารงานวิชาการที่ขาดการวิเคราะห์

หลักสูตร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร หรือหลักสูตรไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการ และไม่ได้รับการสำรวจปัญหาก่อนการดำเนินการจัดการด้านวิชาการ ทั้งด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ขาดความพร้อม สอดคล้องกับการศึกษาของสุริรัตน์ ยอดบุรี และนิคม นาคอ้าย(2565) ที่พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดสื่อเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน และการละเลยกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีการที่หลากหลาย ครูบางคนสอนหลายวิชาและไม่ตรงกับวิชาเอก ทำให้การสอนไม่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ส่งผลให้คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติโดยรวมจากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ 3 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 ค่าสถิติพื้นฐานภาพรวม สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยพบว่ามีเพียงวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีผลการพัฒนาสูงกว่าระดับประเทศ +1.5 คะแนน ในขณะที่วิชาอื่น ๆ มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าระดับประเทศ (รายงานประจำปีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย, 2564) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้จะต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ระดับการบริหารงานวิชาการ และระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยมุ่งหวังที่จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ การกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา การบริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และพัฒนาด้านการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการและครูหัวหน้ากลุ่มสาระจำนวน 216 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 287 คน โดยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุโขทัยจำนวน 28 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู จำนวน 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การสอน ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประกอบด้วย 6 ด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และ

เทียบโอนผลการเรียน และด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์เพื่อขอออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูพร้อมแจ้ง link ของ google forms ของแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดอย่าละเอียดก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามในตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยสถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชากร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ด้านที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.51	.473	มากที่สุด	1
2	ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.44	.388	มาก	3
3	ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.31	.472	มาก	4
4	ปัจจัยด้านงบประมาณ	4.45	.504	มาก	2
5	ปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4.26	.482	มาก	5
	รวม	4.40	.464	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ด้านที่	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.39	.457	มาก	3
2	ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้	4.31	.452	มาก	6
3	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.32	.512	มาก	5
4	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.41	.495	มาก	2
5	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.35	.438	มาก	4
6	ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.48	.499	มาก	1
	รวม	4.39	.457	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	
	r	p
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1)	.72	.00**

ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา (X2)	.55	.00**
ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (X3)	.64	.00**
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X4)	.80	.00**
ปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (X5)	.44	.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูงมาก ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านครู และบุคลากรอยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย (n=287)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ การถดถอยจากคะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)		t	P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอยจากคะแนนดิบ	สัมประสิทธิ์ การถดถอยจากคะแนนดิบ		
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา	.257	.312	5.644	.000*
ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา	-.169	-.168	3.156	.000*
ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	.135	.164	3.713	.000*
ปัจจัยด้านงบประมาณ	.214	.266	4.804	.000*

ปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยี	-1.02	-1.27	-	.004*
สารสนเทศเพื่อการศึกษา			2.918	

$$R = 0.845 \quad R^2 = 0.715, \quad F = 140.69, \quad p\text{-value} = 0.000^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยทุกปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.845 และสัมประสิทธิ์การถดถอย (R^2) เท่ากับ 0.715 หรือมีอำนาจการทำนายร้อยละ 71.5

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษาสุโขทัย ทั้ง 5 ปัจจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่เป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีทักษะความรู้ความสามารถด้านการบริหาร มีทักษะทางด้านการวางแผน และการปฏิบัติงานตามแผน และมีการจัดการที่ดี มีวิสัยทัศน์ และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวิชัย อารีสวัสดิ์ และศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (2565) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในความปกติใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษามากที่สุด คือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการ การบริหารในการจัดกิจกรรม พัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์กลยุทธ์เป้าหมายต่างๆไว้อย่างชัดเจนทำให้สามารถดำเนินการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ปิยะพร เขียวอินทร์ (2562) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นนาท พบว่า ระดับปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้เป็น เพราะสถานศึกษาต้องมีการกำหนดหลักการสำคัญ และแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสถานศึกษา ยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย และความสำเร็จของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง มีโครงการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนงาน/กิจกรรมที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำ SAR ของ สถานศึกษาเพื่อรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษาสามารถเปิดเผย ต่อสาธารณชนเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายใน และมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณ และด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้ เป็นเพราะปัจจัยข้างต้นล้วนส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จากการที่รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณบุคลากร และทรัพยากรให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กร ปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการจัด การศึกษาเพื่อให้ เกิดกระบวนการหรือกลไกในการดำเนินการเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็น ไปอย่าง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยมีระบบการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสม และมีการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของอธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2563) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ทุกปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และ สอดคล้องสอดคล้องกับงานวิจัยของดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2561) พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อ สภาพการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี สารสนเทศ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านงบประมาณ เนื่องจากการบริหารงานที่มี ประสิทธิภาพจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับทุกฝ่ายให้ความสำคัญ และร่วมมือในการบริหาร จัดการการศึกษาให้กับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัยที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ที่ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ด้านการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยด้านที่อยู่ในลำดับสุดท้าย และควรได้รับการพัฒนามากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นควรวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ต่อไป
2. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดอื่นระดับอื่นหรือพื้นที่อื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้
3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์แต่ละปัจจัยในการนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. [สื่อออนไลน์].แหล่งที่มา :<https://www.moe.go.th/7> มีนาคม 2566.
- กมลวรรณ ปานเมือง. (2563). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 16(1), 51 – 71.

- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐกร ภาโนมัย และเพียงแข ภูผายาง. (2564) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ณัฐธิดา งามตา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 สหวิทยาเขตอึ้งโงง. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ดารารวรรณ กลั่นเขตร์การณ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นคร จงอนุรักษ์. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงนุช อินทรโคกสูง, ทินกร ซอัมพงษ์, และเยาวเรศ ภักดีจิตร (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. วารสารวิจัยวิชาการ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5. (กันยายน-ตุลาคม 2565).
- นิรุช มีพันธ์. (2559). ตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปิยะพร เขียวอินทร์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรารณณ์ คล้ายแก้ว. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116 ตอนที่ 74ก
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก.

- พระสมุห์สมพร อุชฺฌโม(นิมนวล). (2564). *หลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*.
บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2564.
หน้า 67.
- สุกัญญา นิมพันธ์. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- สุรรัตน์ ยอดบุรี และ นิคม นาคอ้าย. (2564). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. (2564). *รายงานผลการดำเนินการประจำปี 2564.*
สืบค้นจาก <https://www.sesaoskt.go.th/performance-report/> วันที่ 2 กุมภาพันธ์
2566.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- อัฐพล พระวิฑูรย์.(2558). *การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอแม่จัน
จังหวัดเชียงราย. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 2 (574 - 585).กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร.*